

Slovenski kandidati na različnih listah

PREDSIEDNICA Delovne skupnosti »Narodnosti v SPÖ« Ana Blatnik je na tiskovni konferenci predstavila nekaj dvojezičnih kandidatov, ki se potegujejo za mesta v občinskih gremijih na listah socialdemokratske stranke. Ana Blatnik je poudarila dejstvo, da so dvojezični kandidati v skoraj vseh dvojezičnih občinah na listah na izgednih mestih, s tem pa da je velik del integracije, za kakršno se zavzema, uresničen.

V smislu skupne odgovornosti za uspešno delovanje občin pa Blatnikova zavrača strogi etnično-priznavalni princip: priznavanje je svobodna odločitev, pomembno pa je, da se kandidat zavzema za sožitje in obstoj dvojezičnosti. Novinarjem je predstavila nekaj kandidatov, ki so podali svoje mnenje pred volitvami, to so Štefan Oraže z Radiš, Alojz Lach iz Škocijana, Hanzi Ogris ml. iz Bilčovsa, Josef Truppe iz Šentjakoba in Ibounig iz Šmarjete v Rožu, tako bolj za vzorec, saj je slovensko govorečih kandidatov zelo veliko. Kandidati, ki so povečini tudi člani Delovne

skupnosti, so izjavili, da se zavzemajo za izboljšanje vzdušja v deželi, za toleranco, dialog in za medsebojno spoštovanje. To pomeni, da odklanjajo vse, kar vodi v polarizacijo med obema narodnostnima skupnostima na Koroškem.

Za prioritete političnega delovanja dvojezičnih socialdemokratov pa je Blatnikova označila predvsem izobraževanje, ki se začne že z otroškimi vrtni, se nadaljuje z dvojezičnim poukom v šolah in zaobjema tudi radijske in televizijske oddaje v slovenščini. Poudarila je tudi, ne brez ponosa, prav zaslugo Delovne skupnosti, da je lani Glasbena šola dobila od dežele podporo v višini enega milijona šilingov ter da

nadaljuje s poskusi, da se GŠ vključi v Musikwerk, deželno glasbeno šolo.

Glede topografskih napisov je tako, da se DS vsekakor trudi zanje, vendar niso v prvem planu – table naj bi postavili v soglasju s prebivalci občin, tu pa čaka še veliko prepričevalnega in pojasnjevalnega dela. Na noben način pa da niso za ponoven pogrom na table, ki bi grozil v primeru, da bi jih postavili od danes na jutri.

Danes da je v dvojezičnih občinah osem županov, ki govorijo slovensko in tega ne skrivajo, pač pa vedno bolj priznavajo pomen dvojezičnosti za boljši gospodarski razvoj občin, pa tudi za boljšo klimo.

S. W.

Iniciativa proti rasizmu

Zvezno ministrstvo za znanost, promet in umetnost je dalo pobudo za programsko težišče, ki je posvečeno problemu rasizma in sovraštva do tujcev. S tem želi Avstrija prispevati k preprečevanju nasilja do tujcev, priseljencev in etničnih skupnosti. V obsežnem znanstvenem projektu »Fremdenfeindlichkeit« (Sovrašтво do tujcev) bodo strokovnjaki iz raznih ustanov v okviru izbranih tematskih težišč preučevali korenine in razloge za pojav in naraščanje rasizma, ki ogroža evropske integracijske procese. Cilj projekta ni samo ugotavljanje razlogov za nastajanje rasizma, temveč tudi razvijanje učinkovitih strategij proti njegovemu nadaljnjemu razmahu.

Projekt financira ministrstvo za znanost, promet in umetnost, ki ga je pred nedavnim prevzel Kaspar Einem. Prvi koraki k uresničevanju projekta so bili storjeni pretekli teden s predavanji mednarodnih strokovnja-

kov in dvodnevni delovni sestankom udeleženih projekt-nih skupin. Kot je uvodoma dejal minister Einem, sega zamisel o tej iniciativi nazaj v čas, ko je bil pristojen še Erhard Busek, pod Scholtnom pa so bili raziskovalni projekti razpisani lani. S tem je Einem vnaprej hotel prepričati vsakršne špekulacije, češ komaj se preseli v ministrstvo za znanost, že je to naklonjeno tujcem. Celoten projekt se bo nadaljeval tudi prihodnje leto.

A. L.

Dvojezična radijska delavnica

Morda se še spominjate, da je bilo pred nekaj leti mogoče poslušati slovenske radijske oddaje tudi preko poskusnega oddajnika društva Agora. V tem društvu delujoča delovna skupnost »Avtonomno gibanje odprtega radia« krepko upa na licenco za oddajanje, ki jih bodo razdelili predvidoma do letos jeseni. Oddaje naj bi pokrival celoten dvojezični prostor na Koroškem, centra pa naj bi bila v Celovcu in Beljaku.

Še letos dela za Pavličovo sedlo

Kapelski socialdemokrati, združeni v delovni skupnosti »Avstrijske narodnosti v SPÖ«, so na sestanku sprejeli peticijo, s katero so od deželne vlade zahtevali pospešeno odprtje Pavličevega sedla. V njej so zapisali, da bi bilo potrebno po štiridesetletnem uradnem meddržavnem dogovarjanju, prej z jugoslovan-skimi in zdaj s slovenskimi oblastmi, končno odpreti ta mejni prehod in s tem omogočiti večji turistični pretok med Slovenijo in Avstrijo. Samo Savinjska dolina na slovenski strani šteje nekako 35.000 prebivalcev in mnogi med njimi so tudi

po sorodstvenih in prijateljskih vezeh povezani s prebivalci kapelskih grap. Perspektiva za Železno Kaplo pa je le v turizmu, ki se brez ustreznega mejnega prehoda ne more razviti.

Namestnik deželnega glavarja in predsednik koroških socialdemokratov dr. Ausserwinkler jim je dejal, da že potekajo ustrezna pogajanja in da bo deželna vlada v najkrajšem času sprejela pozitiven sklep o financiranju cestne povezave s kapelske strani (na slovenski strani je cesta že gotova), dela pa se bodo začela že v letošnji zgodnji jeseni.

Končan sejem Gast 97

Do danes zvečer še poteka 29. mednarodni strokovni sejem gastronomije in turizma v Celovcu, eden največjih doslej, na njem pa sodeluje okrog 500 razstavljalcev iz 18 evropskih držav, med njimi tudi iz Slovenije. Poudarek sejma je pred-

vsem na propagandi in komunikacijskih razvojnih možnostih. Na sejmu so organizirali posvetovalne centre, v katerih so gostinci in hotelirji lahko dobili nasvete strokovnjakov, udeležili pa so se lahko okroglih miz, različnih strokovnih seminarjev, pokusili pa so tudi kakovostna vina in kuharske specialitete. Na sejmu je bil tudi govor o fleksibilnem delovnem času, o izobraževanju vajencev in vajenk ter o cestni vinjeti. Tudi letos so potekala številna tekmovanja slaščičarjev, kuharjev, cvetličarjev itd. Kot lani so tudi letos kmetje in kmetice iz Zilje, Roža in Podjune številnim obiskovalcem sejma ponudili svoje specialitete. Organizatorji pričakujejo približno 25.000 obiskovalcev, od tega 1.500 iz Slovenije.

19. pohoda v spomin padlim partizanom pod Arihovo pečjo se je v nedeljo ob lepem vremenu udeležila množica obiskovalcev z obeh strani meje.

Stran 4.

Zveza slovenskih žena
vabi na

proslavo
dneva žena,

ki bo v soboto,
8. marca 1997,

v gostilni pri Florjanu
v Vogrčah / Rinkenberga pri
Pliberku.

Slavnostna govornica bo
Milka Kokot, predsednica ZSJ.

Kapelske žene
vabijo na

srečanje ob
dnevu žena

v nedeljo,
9. marca,
ob 14. uri
v hotelu Obir

O B TOKRATNIH občinskih volitvah smo lahko zapazili nekaj novosti.

1. V volilnem boju so bila v ospredju življenjska vprašanja občanov, manj kot ob zadnjih občinskih volitvah pa je bilo v ospredju medsebojno obrekovanje glede manjšinskega vprašanja. To je očitno izraz tega, da se vzdušje v deželi izboljšuje.

2. Večinske stranke so se v volilnem boju vsaj deklarativno izrekle za sožitje in konstruktivno sodelovanje med manjšino in večino. Skoraj vse večinske stranke so na svoje liste uvrstile tudi pripadnike manjšine oziroma take, ki se imajo za dvojezične, ali pa take, ki se zavzemajo za dvojezičnost. Največ takih kandidatov je najti na listah SPÖ. Nekateri teh nastopajo kot kandidati za župana oz. županjo.

3. Samostojne liste (EL, Volilne skupnosti ipd.) so se v volilnem boju prezentirale kot »normalne« stranke, ki se zavzemajo za življenjska vprašanja občanov, ravno tako kot tudi druge stranke. Poleg tega so v volilnem boju dosledno upoštevale dvojezičnost.

4. Nekateri samostojne liste (Škofiče, Bistrica v R. in Straja vas) so v svoje vrste povabile k sodelovanju tudi nemško govoreče; torej integracija v obratni smeri.

5. V dveh občinah lista EL nastopa v koaliciji z Zelenimi (Velikovec in Vrba), medtem ko v Celovcu Slovenka kandidira na listi Zelenih, Slovenec pa na listi celovške socialne iniciative (SIK). EL je svojo

KOMENTAR

Dr. Marjan Sturm

koalicijo z Liberalnim forumom v volilnem boju za molčala.

6. Ob letošnjih občinskih volitvah prihaja torej jasno do izraza vsa pluralna politična pestrost prostora, v katerem živimo, in

koroški Slovenci smo aktivno in pasivno del te politične raznolikosti. To se mi zdi pomembno, kajti le v sodelovanju vseh teh političnih opcij bo mogoče reševati vprašanja sožitja in enakopravnosti. Nobena stranka ali pa lista nima monopola nad manjšinskim vprašanjem, nasprotno, morda res prihajamo v čas, ki ne bo ločil ljudi po tem, kdo je boljši

Občinske volitve v znamenju raznolikosti

Slovenec, temveč po tem, kdo ima boljše ideje in boljše projekte za sožitje.

7. Ob občinskih volitvah so v ospredju lokalni problemi in lokalni kandidati. Zato iz vidika ZSO tudi ne dajemo kakih posebnih volilnih priporočil, ker na eni strani tudi naši odborniki kandidirajo na različnih listah, na drugi strani pa ima »vsaka vas svoj glas«.

Vsekakor pa bodo pripadniki narodne skupnosti pri svoji volilni odločitvi upoštevali poleg življenjskih interesov tudi odnos posamezne liste oziroma kandidata do sožitja med manjšino in večino oz. do sožitja znotraj manjšine. ■

VOLITVE, VOLITVE, VOLITVE ...

Glavni kandidati po občinah

K AKOR že večkrat omenjeno, je slovenskim oz. slovensko govorečim volilcem na južnem Koroškem, pa tudi drugod, na voljo seveda celotna politična paleta strank in manjših grupacij, ki poudarjajo sožitje in – posebno pred volitvami – svojo naklonjenost manjšini.

Pretežni del omenjenih volilcev bo verjetno tako kot vsa leta poprej podprl slovensko govoreče kandidate na listah socialdemokratov. Velik del bo volil samostojne slovenske liste bodisi Enotne, Skupne ali Gospodarske in Volilne skupnosti. Med Zelenimi je Zalka Kuchling v Velikovecu, v Celovcu Geli Schellander, v Vrbi pa Štefan Lesjak. V Celovcu kan-

diška vprašanja niso več tako ekskluzivna kot nekoč, zato bo po volitvah zanimiva primerjava porasta ali upada glasov pri tistih listah, ki so se odprla tudi nemško govorečim.

V Straji vasi se bo Zahomčan Janko Zwitter tudi tokrat potegoval za mesto podžupana na listi Volilne skupnosti, v Globasnici pa Bernard Sadovnik upa, da mu bo uspel že prvi naskok na županski sedež. V Borovljah sicer potihem upajo na čudež in s tem na dva mandata, a vsaj za enega kaže, da je zagotovljen: Peter Waldhauser je bil že doslej cenjen občinski odbornik. V Borovljah pa kandidira na izglednem mestu pri socialdemokrati tudi Slovenka

kratka Štefka Quantschnig, z Enotno listo pa kandidira na prvem mestu Ingrid Zablatnik. V sosednji občini Kotmara vas kandidira na listi EL Jože Wakounig, Šentjakob v Rožu pa ima na listi socialdemokratov celo vrsto slovensko govorečih. Glavni kandidat Gospodarske-socialne liste je tam Franc Janežič. V Bekštanju se EL z glavno kandidatko Eriko Wrolich zavzema za povezavo med narodnima skupnostima – tudi tu politično ograjevanje ni več tema.

Pliberška EL upa na šest mandatov, vodi pa jo Fric Kumer, ki kandidira tudi za župana. V Šmihelu nad Pliberkom vodi EL glavni kandidat Andrej Wakounig, tudi kandidat za župana, lista JuL pa se z novimi in mladimi močmi bori proti kanalu. Vodi jo Pepej Pototschnig. Občina Suha ima glavnega slovenskega kandidata Lenarta Katza. Škocijansko Gospodarsko listo vodi Franc Starz, ki krepko računa s povišanjem števila mandatarjev z dva na tri, saj so tretjega pri zadnjih volitvah zgrešili le za las. Galičijsko EL vodi prvič Milan Blažej, zet dosedanjega občinskega odbornika Jožeta Uranka. Enotno listo v Dobrli vasi vodi Rudi Vouk, na Djekšah pa je glavni kandidat EL Filip Warasch. **S. Wakounig**

Dvojezični in enojezični plakati so bili že dokaj vsakdanja stvar

didira tudi Soziale Initiative Klagenfurt, kjer kandidirajo tudi Lotte Popprath-Weinberger, Mirko Messner in Greta Adam-Kesselbacher, vsi trije znani po svojem angažmaju za dvojezično šolstvo in enakopravnost koroških Slovencev.

Opaziti je, da vedno več samostojnih list po občinah poudarja distanco do deželne vodstva Enotne liste, kajti problemi po raznih občinah so si zelo različni med seboj, bližina EL in Liberalnega foruma pa ni ravno koristila volilnemu razpoloženju med Slovenci. Manj-

sonja Woschnak.

V Selah se bje borba med socialdemokrati in EL. Slednja bi rada z Nantejem Olipom spodrinila doslejnjega župana Wassnerja.

V Bistrici v Rožu kandidira Willi Moschitz s samostojno listo, na kateri je na tretjem mestu uvrščen tudi nemško govoreč sodeželan Kogler, prav tako kot v Škofičah, kjer je nemško govoreča kandidatka Rauscher na drugem mestu. Glavni kandidat EL v Hodišah je Toni Miksche. V Bilčovsu bo očitno ostala na županjskem mestu socialdemo-

Ana Blatnik je predstavila dvojezične kandidata SPÖ

V ISOKOKARATNA zasedba na diskusiji v torek zvečer v hali 5 celovškega sejmišča je zbujala pričakovanja, da bodo udeleženci razkrili nove načrte o oblikah gospodarskega sodelovanja med državama. Veliko novega nismo slišali.

Svoja mnenja so povedali slovenski minister za gospodarstvo Metod Dragonja, koroški deželni glavar Christof Zernatto, predsednik Koroške gospodarske zbornice Karl Koffler ter podpredsednik slovenske Cveto Stantič, sodeloval je tudi univ. prof. H.-J. Bodenhofer z Inštituta za gospodarske znanosti celovške univerze. Za Slovensko gospodarsko zvezo je bil prisoten Joži Picej. Navzoče je najprej pozdravil generalni konzul republike Slovenije Jože Jeraj, ki je podčrtal skupno problematiko Slovenije in Koroške: konjunkturo in brezposelnost.

Na vprašanje, kako si minister Dragonja predstavlja nadaljnji razvoj gospodarskih odnosov, je odgovoril, da je najboljši garant za ekonomsko

DISKUSIJA NA GAST '97

Bilateralno sodelovanje med Avstrijo in Slovenijo

uspešnost stabilnost obeh držav. Dolgoročne oblike sodelovanja zagotavljajo podjetja in firme in tako bo ostalo tudi v bodoče, na vsak način pa si Slovenija pričakuje od približevanja k Evropski uniji še boljše rezultate. Uspešnost je odvisna od prodornosti posameznih projektov, vlada pa mora zagotoviti nadaljevanje stabilnih pogojev in njihovo izboljševanje. Podčrtal je tudi pomen nove se-

stave vlade v Sloveniji, ki zagotavlja uravnovešenost na zunanji in notranji politični sceni ter da je skoraj najboljša možna varianta za nadaljnja štiri leta.

Deželni glavar Zernatto je mnenja, da se je treba uspešno posvetiti gospodarskim možnostim v okviru regije Alpe-Jadran, vsekakor pa si tudi on pričakuje gospodarsko razgibanost z vstopom Slovenije v EU, za katerega se je sam deklariral

»promotor«. Omenil je potrebo po izmenjavi kadrov in poudaril vlogo Dvojezične trgovske akademije v Celovcu, katere absolventi da imajo najboljše možnosti na delovnem trgu. Pristop Slovenije k EU pa da je pomemben tudi iz varnostnih razlogov, ker bi šengenska meja potekala precej južneje od Koroške.

Cveto Stantič (slov. gospodarska zbornica) je na vprašanje, kaj namerava Slovenija storiti zaradi negativne bilance v menjavi blagi z Avstrijo, menil, da sicer promet ustvarjajo podjetja, inštitucije, kakršne so gospodarske zbornice, pa morajo skrbeti za povečanje kontaktov ter da motivirajo slovenska podjetja, da nastopajo na avstrijskem trgu.

Karl Koffler (koroška GZ) je opozoril na dejstvo, da gre pri trgovskih kontaktih za drobno in srednje gospodarstvo, koroška zbornica pa da ima mnogo kon-

taktov tudi s severno Italijo, Hrvaško in v zadnjem času tudi z Bosno. Slovenija je za Koroško na drugem mestu (za Švico) v trgovinski izmenjavi. Okrepiti da je treba medsebojno obiskovanje sejmov. Na programu je bilo tudi v vseh srečanjih obligatno Pavličevo sedlo in razvoj turizma.

Edinole dr. Bodenhofer je spomnil na zgodovinsko povezanost prostora Alpe – Jadran do leta 1914, ki je po prvi vojni razpadla, meje pa so bile do nedavnega za gospodarstvo zelo zaprte. Od osamosvojitve dalje da je prepletenost posebno na turističnem področju vedno močnejša. Državna gospodarska politika in zbornice naj delujejo v smislu odstranjevanja zaprek.

O izgubi delovnih mest za južno Koroško s propadom številnih mešanih podjetij je govoril Joži Picej, kar kaže na drugačno sliko o »boljših delovnih možnostih« za dvojezične koroške deželane. **S. W.**

Slovenski minister za gospodarstvo Metod Dragonja in deželni glavar Koroške Zernatto (drugi in tretji z leve)

OBČINSKE volitve na Koroškem so prve po novi sestavljeni vladi s Klimo na čelu. V zveznem merilu gotovo nimajo posebne politične teže, vendar lahko pomenijo signal, posebno še na Koroškem, ker je ta dežela le nekako soodločala o državni usodi, zato v Avstriji zbuja zanimanje predvsem največji deželni mesti Celovec in Beljak. Bo po odhodu skoraj legendarnega Guggenbergerja svobodnjaška stranka dovolj močna, da bo kljub nepopularnemu, skoraj neznanemu kandidatu Lukasu vsaj soodločala o županu, bo Scheucher kljub šibkosti njegove krščansko-socialne stranke uspel zgolj s svojo osebnostjo, ali pa bo znala socialna demokracija, še vedno zaposlena s »podpisno afero«, koristiti vzgon zvezne stranke, ki ga je zaznati s spremembami v vladi?

Podobno je v Beljaku. Se bo rdeča trdnjava železničarjev uveljavila proti tekmici iz vrst boljše družbe, »high society«, in

KOMENTAR

dr. Francija Zwitter

ustavila vzpon populizma? Iz Francije smo pred tremi tedni zvedeli, da je tovrstni (ne)politični populizem skorajda nezadržan, ko je soproga nekega francoskega fašista, ki sam zaradi kazenskih postopkov ni smel kandidirati, dosegla pred-

Prvi krog

sedniško mesto v okolici Marseille. To mestece, podobno veliko kot Beljak, je postalo fanal za francosko republiko!

Manj v ospredju avstrijskega zanimanja bodo ostale manjše koroške občine. Za nas pa je zanimivo predvsem dejstvo, da v predvolilnem času tekmovanja za glasove ni več dominirala narodnostna mržnja. Skoraj vsaka stranka – morda z izjemo F – se je vsaj verbalno izrekla za sožitje, za enakopravnost, za dvojezič-

nost. Res ponekod odločneje in glasneje kot drugod. Jasno je, da se Skupne in Enotne liste glasneje izrekajo za samostojno slovensko zavest in za obstoj slovenskega življa, hkrati pa kandidirajo na listah socialdemokratov in ljudske stranke od Zahomca do Pliberka zavedni Slovenci, ki svojega jezika in svoje narodnosti ne tajijo.

Vsem pa je skupno: občinska politika je in mora biti več kot narodnostni prepirčki; ekologija, razumno gospodarjenje v časih varčevanja, upor proti dominaciji mestnih, deželnih in zveznih centrov, boj proti čedalje bolj neznosnemu prometu: teme, ki povezujejo preko jezikovnih in narodnostnih meja vse grupacije, ki se potegujejo za zastopstvo.

Skratka: na Koroškem se stanje normalizira. Kajti pod neprijetnostmi časa, varčevalnim paketom in nelagodjem v EU trpijo vsi – ne glede na jezikovno ali narodno pripadnost. ■

PREDAVANJE V CLUBU TRE POPOLI

Schellander o slovenskem gospodarstvu

CLUB TRE POPOLI, ki si je zadal nalogo dokazovanja, da meje lahko tudi združujejo in ne le ločujejo, je prireditelj treh predavanj o gospodarskem položaju v Sloveniji in na Hrvaškem pod skupnim naslovom »Izkušnje s sosedi«. Dr. Arthur Roßbacher, predsednik društva, je kot prvega predavatelja pozdravil dr. Kristijana Schellandra, znanega bančnega strokovnjaka, ki je doma iz Šentjakeba v Rožu. Dr. Schellander je po uspešni karieri na Dunaju pri Volksbank trenutno v Ljubljani, kjer je poslovodja banke AVA-leas.

Predavatelj je najprej orisal splošen gospodarski razvoj v Sloveniji, ki je trenutno v prelomnem času. Velika podjetja in firme so še v procesu privatizacije in marsikaj se razvija drugače, kot bi si ta ali oni želeli. Vsekakor pa je podčrtal trezno politiko, ki skuša preprečiti prehud upad socialnih storitev. Tako imenovane socialne škarje, se pravi velika razlika med zelo bogatimi in zelo revnimi, bi znale biti vzrok socialnih ne-

mirov, ki bi omajali stabilnost države.

Kot strokovnjak za bančništvo je dr. Schellander zelo nazorno in izčrpno govoril o razvoju bančništva, ki se v Sloveniji dobro razvija, vendar imajo banke težave s centralno nacionalno banko, ki izdaja preveč predpisov v kratkem razdobju, tako da je včasih težko sklepati posle. S temi predpisi in ome-

Dr. Kristijan Schellander

jitvami imajo največje težave prav tuji investitorji, ki včasih resignirajo in gredo raje v kako drugo državo. Vendar pa bo morala Slovenija odpreti trg tudi za tujino, če bo hotela biti uspešna v svojih hotenjih za pridružitve v Evropsko unijo. Pojavila se je cela vrsta novih bank in vprašljivo je, če bodo tudi vse preživele to prelomno obdobje.

Na vprašanje, kašne vrste know-how lahko Avstrija nudi Sloveniji, je bil dr. Schellander previden in je opozoril, da pridejo tujci v Slovenijo često z napačnimi predstavami, kajti v Sloveniji je know-how na bančnem sektorju večkrat bolj razvit kot pa pri nas. Tuji gospodarstveniki bi si morali bolj pobliže ogledati gospodarski položaj v Sloveniji in dobro premisliti, s čim so lahko atraktivni.

Po predavanju se je razvila živahna diskusija in očitno je, da je zanimanje za gospodarstvo v prostoru Alpe-Jadran zelo veliko.

S. W.

KOROŠKO GOSPODARSTVO

Ustvarjati večjo dinamiko

KAKO narediti Koroško spet atraktivno za domače in inozemske podejetnike/podjetja? O teh vprašanjih so predstavniki Gospodarskega foruma razpravljali v delovni skupini in predstavili rezultate v strateškem konceptu, ki naj bi okrepil in pospešil hitrejši razvoj gospodarstva. Po mnenju strokovnjakov, Marion Hohmann-Maierjeve, Hansa Huefterja in Paula Wieserja, je treba Koroško razdeliti v štiri težiščne panoge (področja), ki deloma že obstajajo: lesno gospodarstvo (Wolfsberg), telematika

in informatika (Celovec), okolje in recycling (Podklošter) in elektronika in mikroelektronika (Beljak). Menijo, da se bo Koroška, če se hoče kot gospodarski kraj (Standort) mednarodno uveljaviti in ostati konkurenčna, prisiljena jasneje pozicionirati. Strategija USP (Unique Selling Proposition) za Koroško zaenkrat še ni vidna, lahko pa bi postala pomemben faktor za pridobivanje večje dinamike v gospodarstvu. Na os-

novi že obstoječih regionalnih težišč svetujejo razvoj in izgradnjo še drugih krajevnih težišč. Da bi Koroška na jugu Avstrije postala spet zanimiva predvsem za mlade podjetnike, predlagajo strukturne reforme na več področjih.

Predstavniki gospodarskega foruma zahtevajo liberalizacijo obstoječih zakonov, radikalno olajšanje upravnih in dovolilnih postopkov, servisno službo za ustanovitelje/ustanoviteljice

Vestnikovi telegrami

Črnogorci se upirajo Beogradu. To se v zadnjem času kaže ob izjavah predsednika vlade Djukanovića, v katerih ocenjuje federacijo s Srbijo v skupni državi ZR Jugoslaviji za pogubno. Črna gora je bila potegnena v vojno v bivši Jugoslaviji in kaznovana tudi z embargom oz. s sankcijami Združenih narodov. Poleg tega pa je v zadnjih letih vendarle uspela nekako uspostaviti svoje gospodarstvo, najbolj pa jo moti skupni negativni imidž pri turizmu, saj se, ker je »jugoslovanski«, ne more razvijati po črnogorskih željah. Predsednik črnogorske republike Bulatović igra ob tem dvojno vlogo. Po eni strani podpira črnogorsko Djukanovićevo vlado, po drugi pa z Miloševićem sklepa dogovore, v katerih je vedno prisotna premisa o trdni ZR Jugoslaviji, zvezi Srbije in Črne gore.

Albanija je pred državljansko vojno, kajti južni del države povsem obvladujejo protestniki, ki so se v zadnjih dneh sprevrgli že v upornike proti oblasti. Mesec in pol trajajoče neredne v tej balkanski državi so sprožile goljufije zasebnih bančnikov, ki so varčevalcem z obljubami o visokih obrestih izvabili denar, potem pa se jim je piramidni sistem profitov sesul. Ker da so v goljufije vpletene tudi oblasti, gredo protesti prav proti njim. Albanski predsednik Sali Berisha jim je sicer obljubil povrnitev denarja, vendar obljube ni mogel izpolniti, saj gre po nekaterih vesteh celo za milijardo dolarjev. Najhujši protesti so na jugu Albanije, kjer so protestniki zasegli vojaško orožje in napovedali celo odcepitev. Medtem pa se je predsednik Berisha dal v Tirani mirno izvoliti še za petletni predsedniški mandat. Evropska konferenca za varnost in sodelovanje ter Evropska unija bosta z misijami poskušali preprečiti najhujše, za politično intervencijo pa se pripravljajo tudi že Združene države.

Hrvaški predsednik Franjo Tudjman bo znova kandidiral. To so pretekli teden z velikim navdušenjem potrdili poslanci njegove stranke (HDZ) v hrvaškem saboru. Tudjman da predstavlja kontinuiteto nove države, brez njega si nekateri svobodne Hrvaške sploh ne morejo predstavljati. Hkrati s kandidaturom za predsednika republike bo tudi nosilec vseh hadezejevskih list na bližnjih lokalnih volitvah. Predsedniške volitve naj bi bile v juniju. Opozicija zaenkrat še nima ustreznega kandidata.

Demonstracije v Münchnu je povzročila razstava »O zločinih wermachta«. Tokrat se mnogi Nemci, za katere je svet mislil, da so že prežvečili svojo preteklost, niso mogli zadržati. Podobno kot letos poleti v Celovcu so razstavi očitali pristranskost in generalizacijo zločinov na vse pripadnike tedanje nemške vojske. Na demonstraciji se je takih prizadetežev zbralo kakih 20.000, proti njim pa so se postavile demokratične in celo cerkvene organizacije, kar pa se na Koroškem ni zgodilo. Kot tu so se tudi na Bavarskem o razstavi dvomljivo izrekli politični predstavniki krščanske demokracije.

Bodo v Sloveniji kar trije referendumski proti vračanju gozdov? Trenutno vsaj tako kaže. Prvega je vložil nekdanji direktor v gozdnem gospodarstvu Kočevje Janez Černač. Opremil ga je tudi z referendumskim vprašanjem, s katerim pa se ne strinja prvak Slovenske nacionalne stranke Zmago Jelinčič. Zanj je 800 hektarjev povrnjenih gozdov preveč, zato je že napovedal zbiranje podpisov za referendum z maksimalno 200 hektarji povrnjene zemlje. Tretjo pobudo so že lansko jesen dali nekateri poslanci Liberalne demokracije Slovenije pod vodstvom Igorja Bavčarja. Pobuda se je prenesla v državni zbot novega sestava in prav v teh dneh ponovno zbirajo podpise tridesetih poslancev. Predsednik državnega zbora dr. Janez Podobnik je že razpisal rok za zbiranje podpisov, ki bo trajal dva meseca od 10. marca do 10. maja.

podjetij v vseh okrajnih glavarstvih, pospeševalne pakete za le-te in koncentracijo gospodarske pristojnosti v deželni vladi (združitvev gospodarskega in finančnega referata je zahteval že tudi predsednik DZ Josef Quantschnig, op. ured.). **Industrijski in obrtniški parki** Podjetja, ki že delujejo v okviru teh parkov, morajo biti opremljena z najnovejšo infrastrukturo (skupna uporaba). Podjetja s sličnimi težišči naj se povežejo. **Rizični kapital in financiranje** Po podatkih javnomenjskih ra-

ziskav veliko število staršev otrokom svetuje, da si delo poiščejo pri uradih, pošti in železnici. Taka mentaliteta pa gotovo ne služi gospodarstvu, ki je vseskozi v konkurenčnem boju. Wieser predlaga ustanovitev ene »business trgovske akademije« s težiščem na vodenju podjetja. Poprečje samostojnih v OECD prostoru znaša 10,8 odstotka, v Avstriji pa samo 6,3. Hueter in Wieser pa tudi ugotavljata, da se gospodarsko mišljenje in mentaliteta le počasi spreminjata.

M. Š.

KRASNO pomladansko vreme, namerili so okrog 20 stopinj, je preteklo nedeljo privabilo številne pohodnike in pohodnice od blizu in daleč, iz Celja, Litije, Kranja, Ljubljane, Hrvaške, iz slovenskega zamejstva v Italiji in pa iz vseh južnokoroških dolin na tradicionalni pohod na Arihovo peč, v spomin padlim borkam in borcem, ki so dali življenje v boju proti fašizmu. Zelo razveseljivo za organizatorje take velike prireditve pa je, da se je letošnjega pohoda udeležilo večje število domačinov kot v preteklih letih.

Poklon žrtvam fašizma

Leta 1945 se je druga svetovna vojna pod pritiskom antihitlerjevskih sil bližala koncu. Na Koroškem se je protifašistični odpor v glavnem koncentriral na karavanške grape, gozdove in Svinško planino. Kaj se je zgodilo 9. februarja 1945 pod Arihovo pečjo? Takrat so esesovci in pripadniki Landwache v zasneženih gozdovih pod Bleščečo zahrbtno v bunkerju pobili osem partizank in partizanov, katere je izdal nek domačin. Da bi nacistični krvoloki ustrahovali domače prebivalstvo, so vseh osem trupel za teden dni »razstavili« ob cesti med Šentjakobom in Šentpetrom. Žrtve tega nasilja so pokopane v skupnem grobu na šentjakobskem pokopališču, katerega krasi lep kamnit spomenik.

V spomin osmim borkam in borcem je leta 1986 Zveza koroških partizanov (ZKP) postavila bronasto ploščo v skalo nad bunkerjem z imeni

19. POHOD NA ARIHOVO PEČ

Množičen obisk in ljudsko slavlje

Pohodniki iz daljnega hrvaškega Samobora

padlih: Emilija Kmet-Andreja, Franja Markel-Breda, Marija Živalič-Mira, Cirila Kržišnik-Tona, Ivan Kordeš-Ivan, Ivan Bohinc-Džon, Franc Bogataj-Rok in partizan Rudi.

Pohod

Mimo bunkerja s spominsko ploščo in križem je tudi letos vodila pot zimskega pohoda, ki so ga že devetnajstič brezhibno organizirali Slovenska športna zveza (SŠZ), Slovensko planinsko društvo Celovec in SPD »Rož« iz Šentjakoba. Vreme je bilo kot naročeno – pravljico. Zbiranje je bilo pri Polancu na Čemernici, Marjan Velik je pohodnike in pohodnice ter goste pozdravil po mikrofoni, prijave pa so sprejemali Danilo, Tonč, Tatjana, Maja in drugi. Prav tako je bilo odlično poskrbljeno za jedačo in pijačo. Zaradi viso-

Tudi mala Mira se je v nahrbtniku kar dobro počutila

kih temperatur zadnjih dni je bila pot deloma kopna in manj zahtevna kot v preteklih letih. Na najbolj nevarnih točkah, predvsem v strmini nad bunkerjem so bile napeljene varnostne vrvi, tako da je potekalo vse

dobro in brez nezd. Pohoda se je letos udeležilo okrog petsto ljudi, med njimi starejši, mladi in otroci s starši. Nekateri so bili letos na pohodu že devetnajstič, med njimi prijazna Ivanka Malnar iz Ljubljane, njen mož je tedaj, leta 1945 le za las ušel smrti v bunkerju, nasmejan in vesel Luka Kočar, ki je tesno

Del prizadevne ekipe, ki je skrbela za dobro počutje pohodnikov

povezan s planinstvom onkraj in tostran meje, Jožica Potokar (17.) in mnogi drugi ... Med udeleženci pa je bil tudi preživel borec Bogdan Mohor-Ston iz Kranja. Nekateri pa so se pohoda udeležili prvič in obljubili so, da ne zadnjič. Pohod pa je za številne obiskovalce, za zveste in manj zveste, seveda tudi kraj srečanja z znanci in prijatelji, ki utrjuje medsebojna znanstva in utrjuje prijateljstvo med koroškimi planinci in rojaki. Med pohodniki je bilo videti slovenskega konzula Marka Vrevca s taj-

nikom SŠZ Ivanom Lukanom, predsednika ZSO Marjana Sturma, tajnika SPZ Janka Maljeja, Franca Wieceleja iz Zahomca, podpredsednico ZSO Sonjo Wakounig, Franca Polcerja, Hanzija Weissa, zdravnika Marjana Jelena in Romana Schellandra, predsednika SPD Celovec Lesjaka in častnega predsednika Luba Urbajsa, skupine iz Železne Kaple, Škofič, Šentjanža, Šentjakoba in Gur, Celovca in Podjune. Ob koči in v njej je bil živ-žav, zadovoljni

pohodniki so se sončili, nekateri so peli in se menili, drugi so segli po dobri mavžni in žgani kapljici, dežurni pa so skrbeli za topel čaj. Nazaj grede je pot vodila mimo kontrolne postaje pri Resmanovi koči. Pri Polancu pa je vse pohodnike čakalo okrepčilo, klobasa in pijača, za odlično počutje pa je z domačimi vižami poskrbel duo iz Železne Kaple. Z diplomami in lepimi spomini so se pohodniki in pohodnice vračali v domače kraje.

Mirko Štukelj

KO JE leta 1965 izšla pričujoča knjiga o narodni in politični zavesti prebivalstva na slovenskem Koroškem v izvirniku, so jo pisci »uradne« koroške zgodovine v duhu brambovstva milo rečeno zavrnili. Takratni mladi slovenski intelektualci pa so jo navdušeno sprejeli. Navdušenje je bilo tolikšno, da so »Pleterskega« v zgodovinskem krožku študentskega kluba na Dunaju študirali, iz njega izpisovali in pridobljeno znanje razširjali med kolegi in mladino na Koroškem, se spominja Valentin Sima v uvodu h knjigi.

Zdaj, po dolgih 31 letih je »Pleterski« izšel v nemškem prevodu. Iz časovne razdalje je knjiga zagotovo viden prispevek k raziskovanju nacionalizma in asimilacijskih mehanizmov ob primeru Koroške. Za Koroško samo pa ima gotovo še večji, neposrednejši pomen.

Bralcem nudi podroben vpogled v zgodovino dežele in družbeno usodo prebivalcev v tem obdobju. Hkrati obravnava probleme, ki so za današnje sožitje med manjšino in večino še vedno pomembni, saj utegnejo ozavestiti, odkod izvirajo marsikateri medsebojni predsodki in utrjena prepričanja. To se tiče tradicije nemškonacionalnega liberalizma, udomačenosti oznake »windisch« v slabšalnem pomenu ali pa tudi

JANKO PLETERSKI

Slovensko ali nemško?

redno se ponavljajočih razprav glede razdelitve volilnih okrožij. Na drugi strani Pleterski izčrpno obravnava tudi usmerjenost slovenske politike časa in njenih voditeljev ter utemeljuje, zakaj se je izrazito krščansko konservativna politika med Slovenci uveljavila kot bolj ali manj edina opcija. Precej pozornosti posveča v tem sklopu vprašanju, zakaj se ni mogla razviti liberalna struja.

Janko Pleterski, Slowenisch oder deutsch? Nationale Differenzierungsprozesse in Kärnten (1848-1914) Prevedel Franci Zwitter, predelava in uvod Valentin Sima, Klagenfurt/Celovec, Drava 1996, 487 strani

Ugotavlja, da so naprednejši Slovenci prešli v tabor nemških liberalcev, kjer prvotno niti niso zatajili svoje narodne pripadnosti. Liberalizem, ki je v takratnem društvu »Trdnjava« in v taborskem gibanju prišel še najbolj do izraza, po presojah Pleterskega ni uspel tudi zato, ker se je slovenska konservativna politika povezala z nemškimi in pozneje s kranjskimi klerikalci. Skupni nasprotnik pa je bil liberalizem.

Eno izmed ključnih dognanj raziskave je najbrž, da nemški liberalci, ki so nudili nemško, napredno kulturno opcijo in agitrali tudi v slovenskem jeziku, še niso prodrli med koroške Slovence. Šele socialdemokrati so v času gospodarske krize od konca 19. stoletja z večjim uspehom uveljavljali narodno-politične nazore, ki so jih prvotno propagirali nemški liberalci. Pleterski razlaga ta paradoksn pojav s tem, da je socialdemokracija prevzela ideologijo »nemštvu naklonjenih Slovencev« in sicer zaradi tega, ker naj bi bili izobraženci nemško nacionalno usmerjeni.

Čeprav Pleterski prikazuje razvoj narodne in politične opredeljenosti in socialnega položaja

koroških Slovencev na podlagi sicer suhih statističnih podatkov, časopisnih in uradnih virov, mu je hkrati uspelo napetost dogajanja zajeti tako živo, da se znanstvena študija mestoma bere kot kriminalka. Temu ustrezno je moč zaslediti tudi ta ali oni podatek o psihičnem in telesnem nasilju, o podkupovanjih in lažnem poročanju. Strokovne analize razrahljajo tudi subtilne polemike, predvsem z nazori koroškega zgodovinarja Martina Wutteja in njegovih učencev.

Knjiga se odlikuje s svojim vsestransko kritičnim pristopom in utemeljenimi analizami, ki kažejo narodnostni razvoj v kar se da objektivni luči. Nena zadnje pa je tudi izziv za »koroško zgodovinarje«, da svoje sodbe o baje mirnem slovensko-nemškem sožitju in vnašanju konfliktov od zunaj vendarle nekoliko premisli – sicer bo morala »Pleterskega« najbrž že drugič zavrniti.

Andrej Leben

PRI JOKLNU

Ruskvintet navdušil

Pretekli četrtek je v gostilniških prostorih kulturne taberne pri Joklnu številnim gostom zapela in zaplesala skupina »Ruskvintet« iz daljne Moskve. Skupina ima že nekaj let stike s koroškimi Slovenci, nastopila pa je v več krajih južne Koroške. Na sporedu so bile domorodne pesmi, lok pa je segel od ljubezenskih, veselih do žalostnih pesmi. M.Š.

F. X. KROETZ: ODSREL – PREMIERA V ŠENTPRIMOŽU

Kako je z dvojno moralo?

KROETZOV »Odstrel« (orig. »Wildwechsel«) je socialno-kritična sodobna drama, ki se dogaja med zelo vsakdanjimi in navadnimi ljudmi, se pravi takimi, kot smo v veliki večini, ki danes tlačimo ta svet. Brezna, ki se odpirajo pred nami, tak navaden svet noče gledati, jasno, kam bi pa prišli. Na odru ga še prenesemo, kajti dogajanje na odru ni nujno, da se tiče prav nas. Vedno so »oni drugi«, katerim velja kritika. Če pa se kdo čuti prizadetega, je sam kriv.

V režiji Zdravka Haderlapa je »Teatr brez...« predstavil to pravzaprav krvavo dramo na način, ki pravzaprav izključuje vsakršno otipljivo nasilje; slednje je zavito v pliš, v brezvezno pogovarjanje protagonistov, v odiranje krivde od sebe, v narodno folkloro prestižnega malomeščanskega oblikovanja vsakdanjega življenja. Umor je zgolj simbolične narave: otroci ne morejo biti drugačni od staršev, upor mladosti je strt, brezupen boj za obstanek naloži mladi generaciji krivdo staršev. Drama daje dovolj prostora za lastne interpretacije gledalca, ki bo po vsej verjetnosti vsak zase odkril kaj novega in posebnega.

Prav to je največji čar Haderlapove uprizoritve. Sugestivno sicer vodi gledalca po svojih miselnih poteh, asociacije pa prepušča publiku. Pravo presenečenje pa je bila discipliniranost igralcev in igralk, da so se resnično odzivali na soigralce in da je bila igra celota s sceno in koreografijo. Asketska scena je dovoljevala ravno toliko, da je gledalec takoj vedel, kje je: plišasta školjka kot simbol zaprtosti družinskega življenja, hkrati pa kar precej prazna, lutka za izložbo, ki je nosilka več odrskih funkcij, stra-

niščna školjka, ki je v vsej svoji banalnosti najbolj intimen kotiček.

Mladi talent Nadja Žele je z izjemno naravnostjo zaigrala trinajstletnico, ki si življenje predstavlja kar se da enostavno. Vloga, vse prej kot lahka, je dihala verjetnost in hkrati zbujala sočutje zaradi otroške naivnosti, ki povzroči katastrofo. Prepričana sem, da ima Nadja pred seboj še veliko igralskih uspehov in je ena tistih, ki se jo po mojem mnenju resnično splača

podpreti na igralski poti! Odlična je bila tudi Anita Hudl v vlogi matere. Ustvarila je prepričljiv lik ženske, ki si ne želi nič drugega kot svoj mir in nekaj priznanja, morda celo zavisti od sosedov, torej zelo vsakdanji tip človeka. Miha Kap se je koncentriral na poudarjanje svojega položaja v družbi, predvsem na delovnem mestu, skozi katerega postane šele nekdo, nekaj, kar je podobno človeškemu bitju, za spoznanje več kakor bitje, ki samo diha in presnavlja. Očetovska razneženost ob otroku bi bila lahko malce bolj v ospredju, a to je stvar okusa. Aleksander Tolmaier kot Franc je bil sicer ravno prav zaljubljen, le tu in tam je nastal vtis, da malo negotovo niha med uglajenim Casanovo in sodobnim frajerjem. Zelo dobro je zaigral prizor ob usmrtitvi očeta, saj ni zapadel ne v krvoločno pošast in ne v iztirjenega kriminalca, to pa je bilo s stališča dramaturgije edine sprejemljivo. Martin Moschitz kot Dieter je podal indiferentnega »prijatelja«. Oba palčka, Martin Moschitz in Marco Tolmaier, ki obvladata vso sceno in sta edina, ki imata vse »pošlihtano« v dogajanju, sta brezskrbno in sproščeno opravila svojo nalogo.

Scena in kostumi so delo Isabelle Radler, glasbo je ustvaril Hanzl Kežar, dramaturginja je bila Laura Ippen, za luč je skrbel Harald Godula, koreografka in asistentka režije (ki je opravila tudi pomembno jezikovno piljenje teksta) je bila Alenka Hain, tehnična asistentka Susanne Lesjak, produkcijo pa je vodil Willi Ošina. Nositelj celotnega projekta je Slovenska prosvetna zveza.

S. W.

Anita Hudl v vlogi matere pri jutranji toaleti

Ob »ščuki« so se srečali starejši in mlajši igralci

PREMIERA IGRALSKE SKUPINE SPD »BILKA«

Dan žena in samoupravni viški kolektiva

IGRANJE komedije ni enostavna stvar. Kajti biti na odru tako dobro smešen, da se ne osmejiš, je precej zahtevna naloga. Tega so se igralci gledališke skupine SPD »Bilka« dobro zavedali, ko so z režiserko Bernardo Gašperčičevo postavljali na oder Partljičevo komedijo in družbeno satiro »One, ščuke pa ne«. Če pa je avtor igre osebno navzoč, je to za nastopajoče seveda še dodaten izziv, za marsikoga od njih pa tudi breme za živce.

No, Bilčovščanom je treba priznati, da so morebitne živčne zlome za kulisami tako dobro skrili, da jih občinstvo v polni Miklavževi dvorani na sobotni premieri ni opazilo in se je lahko od srca nasmejalo. Partljič je predstavo postavil med dva navzven pomembna družbena pojma polpretekle slovenske zgodovine z njunimi socialnimi, upravnimi in formalističnimi posebnostmi, ki sta kljub ali pa morda prav zaradi uradno predpisane resnosti in avtoritete bila v središču kritičnega in včasih že kar satiričnega odnosa: to sta socialistično samoupravljanje z nadpomoč delovnega kolektiva in dan žena.

Igralcem je precej dobro uspelo izluščiti jedro misli, da se vsaka plemenita zamisel, na primer dan žena, lahko izjalovi in zdrsnje na raven banalnosti oz. priložnosti za veselico in pojedino, ko se lahko brez sramu enkrat na leto zastonj naješ, se posvetiš drugim medčloveškim odnosom, ali pa postane nadomestek za toplino, ki jo ta ali oni/ona doma tako hudo pogreša. Zamisli o delavskem samoupravljanju pa v tem trenutku odklenka, ko se na obzorju pojavijo oz. so skozi telefonsko slušalko slišne intervencije mogočnih lobijev, ki za vsako ceno hočejo očuvati svoje interese. Na koncu pa se izkaže, da tudi novinarki gre samo za uveljavljanje osebnih interesov, ko pod krinko »objektivnosti« hoče obračunati s svojimi nasprotniki.

Predstava je stekla kot po maslu. Karakterji za posamezne vloge so bili dobro izbrani, pri čemer je velja omeniti, da je bila mešanica med starimi, izkušenimi igralci in odrskim naraščajem zelo posrečena. Nastopili so: Kati Zablatnik kot tajnica Kremžarjeva in nosečnica dneva žena, Sigi Kolter kot direktor Kremžar in novi oče, Franci Krušič kot Peter in nesojeni oče, Rupert Gasser kot Klander in večni sovražnik alkohola (najprej ga je uničeval, potem pa odklanjal), Danica Reichmann kot Helenca in razočarana žena, Mihi Mischkulnig kot Kadivec in lovec na Helenco, Marija Hedenik kot Matilda in oce-njevalka delovnih točk, Krista Krušič kot Klandrova žena, Olga Zablatnik kot »objektivna« žurnalistka Sirotko in Mihi Krištof kot Fonza in telefonist. Predstavi ne bi škodilo, če bi prvi del z nekaj črtami nekoli-ko strnili.

Andrej Mohar je odgovoren za posrečen izbor glasbe, tehnično spremljavo pa je imela na skrbi Rezi Gasser.

Franc Wakounig

PEVSKO SREČANJE V VOGRČAH

Od obrednih do ljubezenskih pesmi

Mladi Vogrjani na prireditvi »Vsaka vas ima svoj glas«

POROČNE ali, kakor pravijo na Suhi, »ovsetne«, obredne, godovne, svatovske, vojaške, balade in seveda ljubezenske pesmi so zadonele v petek, 28. februarja, ko je krajevno Katoliško prosvetno društvo za Vogrče in okolico pri Florjanu priredilo srečanje podjunjskih ljudskih pevcev. Geslo prijateljskega in zanimivega pevskega srečanja je bilo »Vsaka vas ima svoj glas«. In teh glasov je precej. Prav razveseljivo pa je, da mladina še prepeva te pesmi oz. da se zelo zanima zanje, kajti prav starim in skoraj že pozabljenim pesmim, kot npr. tisti poročni, ki jo je zapela družina Kert iz Nonče vasi, so vsi še posebej prisluhnili.

Ker je bilo srečanje v Vogrčah, so seveda imeli glavno besedo Vogrjani in so sodelovali kar s sedmimi skupinami, ostale pa so prišle iz Nonče vasi, raz Suhe, iz Škocjana, Vidre vasi ter Libelič. Med posameznimi točkami je zelo posrečeno in strokovno povezoval mentor srečanja in zbiratelj starih pesmi muzikolog Bertelj Logar. Držal se je načela, da je ptička treba pustiti, da poje, kot pač ve in zna, vmes pa je poslušalce v polni dvorani »naštimal«, da so skupno zapeli štiri manj znane narodne: Ptiki so peli, kne pojejo več, Ena ptička prletewa, Oj, kaj si je zmisluw naš kajzer, naš kral, Oh, oh urca že bije.

F. W.

PRIREDITVE

PETEK, 7. 3.

- DUNAJ, v SKC Korotan, Albertgasse 48
Razstava slik Reneja Gaisserja, Gradec-Pariz. Razstavo si lahko ogledate od 7. 3. do 13. 4. 1997 od 8. do 22. ure.
- BOROVlje, na Glavnem trgu – občina Borovlje
14.00 Kmečki trg
TINJE, v domu
15.00 28. izobraževalni seminar za organiste, kantorje, pevovodje in cerkvene pevce; prijave: Katoliški dom prosvete, tel: 04239-2642 ali Dušnopastirski urad, tel: 0463-54587
- ROŽEK, v galeriji Šikoronja
18.00 Posredovanje umetnosti »Približevanja«
ŠENTJANŽ, k & k – k & k in SPZ
19.00 Vernisaža Marjete Godler – Beate Hoy – Claudie Raza. Skupinska razstava umetnic iz Slovenije, Avstrije in Italije.
- WELZENEGG, v farni cerkvi – KP, KKZ, Selbstbestuerungsgruppe Brasil
19.30 Koncert »Pesem upanja«. Nastopa: MePZ »Rož«
CELOVEC, pri Joklnu, Badgasse 7
20.00 Malin Head. Glasba iz Škotske in Irske
DUNAJ, KSŠSD, Mondscheingasse 11
20.00 Die österreichischen Rechte zwischen Hegemonie und Terror. Predavatelj: Heribert Schiedel

SOBOTA, 8. 3.

- VOGRČE, pri Florjanu – Zveza slovenskih žena
14.00 Praznovanje dneva žena
SELE, pri Pušelcu – DSG Sele/Zell
14.30 Društveno prvenstvo v smučanju. Štartne številke od 13.30 ure naprej.
- TINJE, v domu
15.00 28. izobraževalni seminar za organiste, kantorje, pevovodje in cerkvene pevce.
ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – Kvartet bratov Smrtnik in Trio Korenika
15.00 Videofilm o koncertnem potovanju bratov Smrtnik po Argentini. Predavatelj: Fritz Lesnik
MEŽICA, v narodnem domu
19.00 Koncert »Od Pliberka do Traberka«
GLOBASNIČA, v farni cerkvi – SKD »Globasniča«, SPD »Edinost« Šteben
19.30 Pasijonsko petje in koncert na orglah. Sodelujoči: MePZ »Peca«, MoPZ »Franc Leder Lesičjak«, cerkveni zbor, na orglah: prof. mag. Helmuth Luksch
PLIBERK, v farni dvorani
19.30 Igra »Poročni list« (Ephraim Kishon). Nastopa: Gleadliška skupina KPD »Planina« Sele
ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel
19.30 Premiera igre: »Kozlovska sodba v Višnji gori«. Nastopa: mladinska lutkovna skupina KPD Šmihel

NEDELJA, 9. 3.

- ŽELEZNA KAPLA, v hotelu Obir
14.00 Praznovanje dneva žena
ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel
19.30 Igra: »Kozlovska sodba v Višnji gori«. Nastopa: mladinska lutkovna skupina KPD Šmihel

TOREK, 11. 3.

- RADIŠE, v kulturnem domu – SPD Radiše
17.00 Janez Menart »Balade«. Nastopa: mladinska gledališka skupina SPD »Radiše«
CELOVEC, v dvorani Modestovega doma – Društvo Glasbena šola
19.00 Občni zbor
ŠENTJAKOB, v Regionalnem centru
19.30 Erkrankungen und Therapie des venösen Systems der Beine. Predava: prim. dr. J. Schindler (bolnišnica pri elizabetinkah (predavanje in pogovor v nemščini)

SREDA, 12. 3.

- CELOVEC, v Modestovem domu – Glasbena šola
19.00 Občni zbor Društva glasbena šola
TINJE, v domu – Pedak, Univerza v Celovcu, PD Lipa
19.00 Predstavitel videofilma »Bica, bica, su, su, su...«
GLOBASNIČA, v prostorih farovža – SKD »Globasniča«, SPD »Edinost« Šteben
19.30 Otvoritev razstave ikon. Razstavlja: Silva Deskoska, dipl. umetnostni zgodovinar

ČETRTEK, 13. 3.

- DUNAJ, Museum für Volkskunde
18.00 Predstavitel knjige »Das festliche Jahr der Slowenen«
ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD Danica
19.30 Naravna medicina v sklopu šolske medicine. Predavatelj: dr. Ivan Ramšak

PETEK, 14. 3.

- ŠENTJANŽ, k&k – k&k in SPZ
19.30 Predavanje »Die unbekanntenen Impressionistinnen«. Mag. Ulli Sturm predava o vlogi žensk v umetnosti

SOBOTA, 15. 3.

- GLOBASNIČA, pri Šoštarju – SKD »Globasniča« in »Edinost« Šteben
14.30 Otroški popoldan, lutkovna predstava

25.
Globaški
kulturni
teden

Sobota, 8. marec

Pasijonsko petje in koncert na orglah

Sreda, 12. marec

Otvoritev razstave ikon

Sobota, 15. marec

Filmski večer in dia-predavanje o potovanju po Mehiki

Sreda, 19. marec

Osnovna oskrba hišnih živali

Sobota, 22. marec

Zaključek kulturnega tedna, komedija »Poročni list«
Ephraim Kishona

Vse prireditve se prično ob 19.30 uri

PRED nedavnim je Valentin Sima, pd. Kobanov Folti iz Deščic pri Šentilju v krogu družine in sorodnikov čil in zdrav obhajal 70-letnico. Zapele in čestitali so mu tudi domači pevci in »Vaščani« ter mu tako njegov praznik res prijetno olepšali.

Folti je dolgo let pel v Kernjakovem zboru Mojcej. Bil je odličen tenorist. Sin Maks ga posnema in poje pri domačem cerkvenem zboru ter pri »Vaščanih«. Folti in njegov brat Pavel, pd. Leben, v Pulpačah sta v domačem cerkvenem zboru pela nad 50 let in

Joza Wakounig - Kovačev oče iz Mlinč – 88. rojstni dan; **Barbara in Franc Globoniat** s Kneže – 40. obletnico; **Monika Polanz** z Blata pri Pliberku – 30. rojstni dan; **Jozi Kaiser** iz Šentkandolfa pri Kotmari vasi – 74. rojstni dan; **Ana in Rudolf Urban** iz Gorič – 40. obletnico skupnega življenja; **Mirko Singer** iz Loč ob Baškem jezeru – rojstni dan; **Jože Pasterk** iz Kokij – rojstni dan; **Jožefina Planegger** z Dobrove – rojstni dan, **Matilde Lintsche** iz Vijasc – rojstni dan; **Marko Marko** s Horc – rojstni

RADIO KOROŠKA
SLOVENSKE ODDAJA

- ČETRTEK, 6. 3.
18.10 Rož – Podjuna – Zilja.
PETEK, 7. 3.
18.10 Kulturna obzorja.
SOBOTA, 8. 3.
18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca.
NEDELJA, 9. 3.
6.08 Dobro jutro, Koroška – Guten Morgen, Kärnten! / Duhovna misel (mag. Božo Hartmann).
18.00 Volitve
PONEDELJEK, 3. 3.
18.10 Kratki stik
TOREK, 4. 3.
18.10 Otroška oddaja.
SREDA, 5. 3.
18.10 Glasbena mavrica.
21.04 do 22.00
Srednjeevropski magazin

Slovo od prof. Antona Wutteja

V soboto, 22. februarja, so se številni žalujoči poslovili od nekdanjega profesorja na slovenski gimnaziji prof. mag. dr. Antona Wutteja. Umrl je v celovski bolnišnici po težki bolezni v 84. življenjskem letu. Pogrebna svečanost je potekala v rodni fari v Šentprimozu, v grob pa so ga položili na pokopališču v Šentvidu.

Anton Wutte se je rodil na novo leto 1914 pri Uranku v Veselah. Po končanem osnovnem šolanju je vstopil v celovško bogoslužje, ki ga pa ni končal. Med vojno je moral v nemško vojsko, iz katere pa je dezertiral in se pridružil partizanom. Po vojni je v Gradcu študiral zemljepis in zgodovino, doktoriral in opravil profesorski izpit. Po službovanju v Spitalu ob Dravi in v Zgornji

Borti na Gradiščanskem je leta 1963 prišel na slovensko gimnazijo v Celovec in na njej poučeval vse do upokojitve. Številni tedanji dijaki se ga spomnijo kot plemenitega in tovariškega učitelja. Dom si je sicer postavil na Zihpoljah, kjer je preživel zadnja upokojenska leta, vendar ga je vedno vleklo v svojo Podjuno.

Pogredne obrede za pokojnim Antonom Wuttejem sta opravila domači župnik Tone Rozmarič in dr. Stanko Čegovnik, ob odprtem grobu pa sta spregovorila prof. Jože Wakounig v imenu slovenske gimnazije in za Zvezo koroških partizanov Lipej Kolenik-Stanko.

Bratu Janezu, sestri Ani in vsem nečakom izrekamo globoko sožalje!

Jubilej pevca Foltija

zato od koroškega škofa Kapellarija prejela priznanje oz. zahvalo v obliki častne diplome. Folti pa se ni udeleževal

samo pevsko, marveč tudi kot navdušen odrski igralec.

Poklicno je bil dolga leta mizar, zadnja leta pa nameščenelec firme Carimpex v Celovcu. Z več kot 40 leti delovne dobe je šel v zasluženi pokoj. Veliko veselja ima s svojimi tremi vnuki, med katerimi najstarejši že obiskuje slovensko gimnazijo. Še vedno je delaven in takoj pripravljen pomagati, kadar je potreba.

Jubilantu želimo še mnogo prijetnih in predvsem zdravih let. Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

PRAZNUJEJO

dan; **Urši Koreimann** z Bistrice pri Šentjakobu – 70. rojstni dan; **Krista Koletnik** iz Drveše vasi – 35. rojstni dan; **Albin Tomitz** iz Šmihela – rojstni dan; **Erna Partl** z Bistrice – rojstni dan; **Francka Lubas** iz Vogrč – rojstni dan; **Francka Košutnik** iz Libuč – rojstni dan; **Nanči Baumgartner** iz Šentjakoba – rojstni dan; **Dini Stornik** z Leš – rojstni dan; **Folti Müller** z Rut – rojstni dan; **Nanči Janežič** iz Šentjakoba – rojstni dan; **Oto**

Hauptmann s Hodnine – rojstni dan; **Trezi Falle** iz Področce – rojstni dan; **Lojzi Baumgartner** z Bistrice – rojstni dan; **Zalika Antonič** iz Srej – rojstni dan; **Joško Igerc** iz Male vasi – dvojni praznik; **Roman Stöfelz** z Bistrice pod Peco – 35. rojstni dan; **Keca Sticker** iz Šentpetra pri Šentjakobu – rojstni dan; **dr. Maja Haderlap** iz Celovca – rojstni dan; **dipl. inž. Feliks Wieser** iz Celovca – rojstni dan; **Urška Brumnik** z Obirskega – rojstni dan, **Matej Wakounig** iz Borovelj – rojstni dan.

DOBER DAN, KOROŠKA

- NEDELJA, 9. 3.
13.30 ORF 2
PONEDELJEK, 10. 3.
02.05 ORF 2 (Ponovitev)
16.20 TV SLO1 (Ponovitev)
I »Uveljavljaj svoj glas!« Volitve župnijskih svetov v 338 koroških župnijah
I Postna znamenja še zastirajo oltarje. Izgubljajo svoj pomen?
I Krški škof dr. Egon Kapellari v Mohorjevi ljudski šoli bere iz knjige dvojezičnih pravljic
I Sola v naravi: na Obirskem tudi šolarji pomagajo krmiti jelene
I Bodi pesem novega začetka – 25 letnica pevske revije »Koroška poje«
I Uspeh odbojkarjev iz Doba: po semifinalu prvenstva čaka evropska preizkušnja.

SLOVENSKI
VESTNIK

UREDNIŠTVO
Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.
USMERJENOST LISTA seštevek
mnenj izdajatelja in urednikov s
posebnim poudarkom na narodno-
političnem interesu.
UREDNIKI Glavna urednica Sonja
Wakounig; uredniki Jože Rovšek,
Franc Wakounig, Mirko Štukelj
IZDAJATEL IN ZALOŽNIK:
Zveza slovenskih organizacij na
Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

NA BALKANU JE TREBA SPREMENITI MENTALITETO

Nosorogi izgublajo rogove

Odkar ste pred štirimi leti morali zapustiti Beograd, se je v tem mestu marsikaj spremenilo. Katera sprememba se vam zdi najpomembnejša?

Beograd je trenutno na točki menjave mentalitete. To sledim po televiziji z veliko vznemirljivosti in radostjo, ker se z Beogradom dogaja nekaj povsem novega. To seveda lahko prinese marsikaj, a na vsak način je to neka nova generacija, nov diskurs, nov tip govora. Skoraj bi rekel neka nova semiotika. In tega se Milošević boji, ker presega njegove zmogljivosti dojemanja.

Ko se je govorilo o totalitarnem režimu, se je vedno mislilo na politični kontekst. Toda zame je pomembnejši antropološki. Treba je priti do nove generacije, nove mentalitete, novih, preformuliranih etičnih vrednot. Najslabša točka v vseh postkomunističnih državah je ta moralni kompleks. Ravno v moralni komponenti vidim prihodnost študentov. Razviti se bodo morali v neke vrste kontrolo strank, kajti na Balkanu so ljudje moralni samo do 25. leta.

Vendar študentje niso edini, ki protestirajo, in vedno spet se jim očita, da so le zmanipulirani otroci. Vsekakor je treba imeti v obeh tudi opozicijsko stran. Zato me zanima, ali pričakujete od ljudi, kot sta Drašković in Djindjić, da bodo spremenili mentaliteto Beograščanov?

Ne, ti mentalitete ne bodo spremenili. Lahko pa pomagajo, da pride do vzpostavitve normalnega političnega mehanizma. Želim jim, da uspejo. Toda to je politična stran vprašanja. Druga stran je sprememba mentalitete, vzpostavitev moralnega kodeksa, moralnih norm. Tega politične stranke ne bodo uspele.

Za to je potreben študentski duh. Jasno pa je, da so prav študenti izpostavljeni možnosti zapeljavanja. Mlade duše so vedno sladek plen za zavajalce. Mislim npr. konkretno na vlogo cerkve. Po 50 letih praznine, ideologije marksizma, ki ni dovoljevala ničesar transcendentnega, abstraktnega, pride cerkev s šarmom religije – poetskim, filozofskim šarmom. Nič proti religioznosti, vendar ljudem bi bilo treba dati možnost izbire, saj obstajajo še druge religije. Treba jim je dopustiti, da vidijo, kaj vse jim nudi zgodovina religij. A tu se zdaj izpostavlja pravoslavna cerkev z nekim ritualom, z vokabularjem, s scenografijo 15. stoletja.

Ali mislite, da so ljudje v stanju izbirati?

Oni še ne vedo, da lahko izbirajo. Slišijo samo to, kar jim rečejo pravoslavni vladiki. A njihovi pogledi so strašno zastareli. Sami veste, kakšne probleme mora katoliška ali prote-

Bogdan Bogdanović, nekdanji profesor arhitekture na beograjski univerzi, član Srbske akademije znanosti in umetnosti in beograjski župan (1982-86), je po eni strani znan po mnogih antifašističnih spomenikih, ki jih je postavil (tako npr. tistega v Jasenovcu), po drugi strani pa po svojem vztrajnem boju za ohranitev mestne civilizacije v Srbiji in drugod na Balkanu. Lani je prepričani urbanolog razburil javnost s teorijo, da je šlo pri vojni v nekdanji Jugoslaviji v prvi vrsti za panično borbo barbarov proti mestni kulturi, ki da so z begom stotisočev intelektualcev iz porušenih jugoslovanskih mest svoj cilj v glavnem dosegli. O tem je napisal več knjig, nekatere so izšle v slovenskem in nemškem prevodu pri založbi Wieser.

Od leta 1993 živi na Dunaju, kjer se je z njim pogovarjal Joži Wutte.

stantska cerkev reševati danes: socialne, psihološke probleme. Povsem je na ravni tega življenja. Ne govori več v jeziku 15. stoletja.

Sam sem ateist in to morda druge ali tretje generacije. A globoko cenim ljudi, ki verujejo. Po mojem je to prednost, ki je jaz nisem imel. Zdaj mora tem mladim ljudem nekdo pojasniti, da je religioznost velika stvar, velika prednost, a samo, če je prava, a ne samo simulacija. Mislim, da jih cerkev uči simulirati. In tu se srečujejo z velikim moralnim in filozofskim problemom odnosa med cerkvijo in posvetnim življenjem. Pravoslavna cerkev je zelo politična. Nikoli se ni ogradila od posvetne oblasti. Osebo mislim, da imajo ti naši vladiki v glavi nek teokratski ideal, hoteli bi neko teokratsko državo.

Tudi znak trinitete, ki ga uporabljajo v Beogradu pri protestih. Zakaj naj bi bil ta znak ravno pravoslavni, ne vem, saj so šli v boj z istim znakom tudi ustaši.

Prihaja do neke nove kolektivizacije na način, ki ni dober. Če je nekaj, v čemer religija lahko pomaga človeku, je to pomoč, da človek postane samostojen, a ne da se skriva v skupini. To smo delali že 50 let.

Če že govorimo o cerkvi, kakšna je bila njena vloga v vojni na Hrvaškem in v Bosni in Hercegovini?

Srbska cerkev je poleg Srbske akademije znanosti in umetnosti eden glavnih faktorjev nacionalizma in vojne. Ne samo da je srbski nacionalizem podpirala, celo podpihovala ga je. Njena moč v neki družbi, ki je bila pol stoletja ateistična, je na prvi pogled presenetljiva, a razlog za to je jasen: nikdar ni nastopila kot cerkev, kot teologija. Če bi nastopila kot taka, bi bilo potrebno precej časa in prigovorov, da bi jo ljudje prevzeli z neke bolj globoke, transcendentne strani. A nastopila je politično, v imenu nacionalnega interesa. Srbska cerkev brani nacionalne interese Srbije, to je bila parola. In tako vodi srbski narod iz katastrofe v katastrofo.

Da se vrnemo k politiki. Draškovića in Djindjića se ima tukaj za velika demokrate. Ali

mislite, da sta res boljše alternativa Miloševiću – tudi z ozirom na jesenske parlamentarne volitve?

Ne vem. Kar je najvažnejše, je, da se mora izboriti princip zamenljivosti vlade. Ko se enkrat zamenja, se bo menjavala tudi v naprej. To je trenutno še nepredstavljivo.

Bogdan Bogdanović

Če pride do nove vlade in se pojavi nov vodja, mislim, da bi mladi ponovno šli na cesto. Ampak mislim, da do tega ne bo prišlo. Mislim, da Drašković nima tolikšnega vpliva. On jih ne fascinira. Djindjić je sposoben politik, a se ni sposoben uveljaviti. On je šel skozi razne deviacije, razne kompromise –

bil je levičar, bil je nacionalist, šel je v Bosno ... A mislim, da je to pri njem manj nevarno, kot pri Draškoviću.

Kaj mislite bi pomenila zamenjava vlade za mirovno politiko v tej regiji – naj omenim samo Dayton in Kosovo?

Mislim, da je za mirovno politiko v tej regiji edini pogoj dejanska demokratizacija na Balkanu. Ne vemo, do kakšnih iracionalnih eksplozij še lahko pride iz nekega bolnega sistema, ki daje samo videz demokracije. Zato je vsak najmanjši korak k normalizaciji politične situacije korak k miru.

Milošević ne more biti garant, on je absolutno amoralen. Mislim, da je to pri njem že patološko in psihopatološko. Doslej ni rekel še niti besede resnice. Vedno je lagal. Nanj se nikakor ni mogoče zanesiti, ker če bo jutri videl politično priložnost v tem, da začne novo vojno, jo bo začel, morda na Kosovu. A on ima nad seboj ženo, ki je čisti boljšeški duh, kakršnega sicer ni nikjer več, niti ne na Kitajskem. Kar se iz take kombinacije lahko razvije, je zelo nevarno.

Lani ste govorili o nosorogih, v katere so se ljudje na Balkanu spremenili in ki načrtno

rušijo mestno civilizacijo. Ali je mogoče, da se obratno nosorog spremeni spet v človeka?

Po Ionescovem surealističnem gledališču je mogoče, da se spet spremeni in da se mučno spominja tega, kar je napravil. Dobro bi bilo, da bi se ljudje zavedali tega, kar so naredili. Najnevarnejše v tem trenutku pa je, da nosorogi izgubijo rogove, a ostanejo nosorogi. Da se navzven kažejo demokrate, pacifiste, ko govorijo pred študenti, a v resnici mislijo na maščevanje. Največja nevarnost in največji problem Srbije je revanšizem.

Nevarno je, če se poraz ne prizna in če se ne doume, zakaj je prišlo do njega. Najhujši ni vojaški poraz, a moralen poraz je strašen. Če se to ne doume, se bodo kmalu začeli pojavljati revanšisti. Situacija bo takšna, kot je bila v Nemčiji v letih 1919/20. To je največja nevarnost.

Pri teh protestih me skrbi, da nihče ne omenja vojne. K moralni funkciji mlade generacije spada tudi to, da se loti vprašanja vojne, da vpraša, zakaj je prišlo do nje, kdo je kriv zanjo.

Ali sploh obstaja upanje, da bo prišlo v naslednjih letih do resnične demokratizacije v Srbiji in na Balkanu sploh?

To bo trajalo zelo dolgo. Ne bo lahko, to bo razvoj z različnimi nesporazumi, s korupcijo itd. A to je edina pot. A kaj pomeni demokratizacija na Balkanu? To ni samo zakonski sistem, to je mentaliteta. In s tem se vrnemo na začetek. Tu je zgodovinska možnost mlade generacije, da nas ponese v novo mentaliteto. Vprašanje demokratizacije je vprašanje mentalitete. Zakon je mogoče spremeniti, a tudi izigrati. Samo pogledajte, kaj počenja Milošević s tem lex specialis.

Hvala za pogovor.

Ob smrti Terezije Novak

16. februarja je v svojem 63. letu po daljši bolezni, a povsem nepričakovano umrla Terezija Novak iz Malenc pri Ledincah

Rodila se je v zavedni slovenski družini v Pogrčah, tam preživela svoja otroška leta in se že takrat srečala z grozotami nasilstva mračnih dni. Izgubila je dva brata, ki sta sledila glasu srca, »da je manj strašna noč v črne zemlje krili, ko so pod svetlim soncem sužni dnovi«. Po gospodinjskem šolanju v Ljubljani se je z vso vnemo vključila v narodno življenje v prid slovenskega življa na Koroškem. Delovala je v narodnih in cerkvenih ustanovah. Leta 1963 je našla svojega življenjskega druga, finančnega uradnika Gustlna Novaka ter se z njim poročila. Ustvarila sta si je prijetno ognjišče v Malencah, kjer se je kmalu razlegal smeh troje otrok.

Poleg obilnega gospodinjskega dela se je Rezi ukvarjala še z domačim turizmom in tako še dodatno podpirala tri ogle Novakove domačije. Zavedajoč se svojih korenin je ves svoj skopo odmerjeni prosti čas posvetila narodnemu življenju. Nikoli pa tudi ni pozabila na sočloveka in je pomagala, kjer je le mogla. Več kot trideset let je prepevala v cerkvenem zboru na Pečnici, kot članica župnijskega sveta pa je tudi bistveno sooblikovala življenje v fari. Kot dolgoletna odbornica društva SPD »Jepa-Baško jezero« je veliko prispevala k razvetu kulturne dejavnosti v domačem kraju.

V zadnjem času se ji je pričelo krhati zdravje, a kljub temu je njeno življenje ugasnilo povsem iznenada. Prerana smrt je bila težek udarec za

moža in otroke ter vse njene drage.

Tako smo se ob veliki množici žalujočih poslovili od rajne na pečniškem pokopališču. Žalne obrede in mašo zadošnico je daroval domači župnik Jurij Buch skupaj s sobratoma dekanoma Kasslom in Stickrom ter župnikom Dersulo. Z ganljivimi besedami sta se od rajne poslovila domači župnik in Dorli Hammerschall v imenu župnijskega sveta in cerkvenega zbora. Cerkvni pevci so rajni svoji članici ubrano zapeli, prav tako pa jo je na njeni zadnji poti z žalostinkami pospremil društveni moški zbor. Predstavnik SPD »Jepa-Baško jezero« je ob odprtem grobu pokojno orisal kot svetel lik žene in matere, katere srce je vse življenje plamtelo za rod in dom.

Božji mir naj spremlja pokojno Rezi v ljubljani domači zemlji. F. Č.

SMUČANJE

Društveno prvenstvo ŠD Šentjanž

Z leve: Hanzl Pscheider, Eva Linder, Isabel Sablatnik in Martina Einspieler

PRETEKLO soboto je moralo ŠD Šentjanž v Poden, kajti na domačih Rutah je zaradi neobičajno visokih temperatur zmanjkalo snega. Kot vsako leto so tudi letos organizirali društveno prvenstvo, katerega se je udeležilo nad 60 tekmovalcev v različnih starostnih skupinah. Na 800 metrov dolgi veleslalomski progi je bilo postavljenih 21 vratic. Ob progi pa so bili starši mladih asov, ki so jih glasno spodbujali na vožnji v cilj.

Najhitrejša in najboljša dneva je bila Tatjana Zablatnik, drugi najboljši pa njen oče Gusti. Tudi

v skupini šolarjev/šolarik in mladine ni bilo presenečenja. Vsi, ki so se v tej iztekajoči se smučarski sezoni dobro odrezali, so tudi osvojili zaslužene naslove prvakov/prvakinja.

Kljub gnilemu snegu in visoki temperaturi je društveno prvenstvo potekalo brez poškodb; za brezhibno organizacijo pa je skrbel Hanzl Pscheider (meril je tudi sekunde in stotinke) s svojim teamom. Po uspešnem tekmovanju pa je bila pri Serajniku razglasitev rezultatov in razdelitev pokalov, ki so jih darovali različni domači sponzorji.

Rožanski pokal

Preteklo nedeljo je bilo v Selah tekmovanje v slalomu, ki je štel za Rožanski pokal, na katerem so odlično odrezali mladi asi ŠD Šentjanž in DSG Sele.

Mladi talent M. Sablatnik

REZULTATI:

OTROCI I – deklice: 1. Andrea Juritsch (Borovlje); 2. Jasmin Kuess (ŠD Šentjanž)
dečki: 1. Patrick Quantschnig; 2. Marcel Quantschnig (oba ŠD Šentjanž); 3. Dominik Pucher (Borovlje);

OTROCI II – deklice: 1. Michaela Mautz (DSG Sele); 2. Bianca Gentilini (ŠD Šentjanž); 3. Manuela Scharnagl (SC Rož);
dečki: 1. Michael Sablatnik (ŠD Šentjanž); 2. Markus Steiner; 3. Armin Michenthaler (oba Borovlje);

ŠOLARKE I: 1. Isabell Sablatnik (ŠD Šentjanž); 2. Christine Scheriau; 3. Stefanie Fritz (obe Borovlje);

ŠOLARJI I: 1. Markus Maierhofer (ŠD Šentjanž); 2. Marc Pucher; 3. Thomas Guetz (oba Borovlje);

ŠOLARJI II: Marko Roblek (DSG Sele); 2. Christian Köfer (ŠD Šentjanž); 3. Patrick Mak (SC Rož).

NOGOMET

Priprave v polnem teku

MEDTEM ko se zimski športniki borijo še za zadnje točke na raznih tekmovanjih, se nogometaši koroških klubov s polno paro pripravljajo na spomladansko prvenstvo, ki se bo pričelo konec meseca marca.

Zaradi toplega in suhega vremena so terenski pogoji za treniranje na prostem dokaj primerni. Nekatera moštva pa so že odigrala nekaj pripravljajnih tekem, tako tudi članska ekipa SAK, ki se je minuli petek vrnila s treninškega kampa v Medulinu. Čeprav je moštvo doslej v vseh tekmah podleglo – proti prvotigašu Koper z 0:2 in proti moštvo iz Češke z 0:3, je selektor Marjan Pušnik mnenja, da

tekme v prvi vrsti služijo medsebojnemu spoznavanju in učenju raznih taktičnih in igralskih možnosti (variant). Ali bo novi trener dejansko uspel preusmeriti dosedanji sistem defenzivnega in ohlapnega igranja, pa bo pokazala že prva tekma proti celovski Austrii in pa seveda potek spomladanskega prvenstva. Uspeh oziroma sprejemanje njegovega treninškega sistema pa bo seveda odvisen tudi od pripravljenosti vsakega posameznega igralca.

Zato gotovo vsi ljubitelji/ljubiteljice in navijači SAK upajo na lepe in napete tekme, katerih v jesenskem kolu niso bili vajeni. **M. Š.**

NOVI PRVAKI/PRVAKINJE:

NAJMLAJŠI – deklice: 1. Nadja Wieser (24,26); 2. Bettina Feichter (25,04)
dečki: 1. Manuel Maierhofer (27,27); 2. Martin Linder (27,32); 3. Marko Weiss (36,25);

OTROCI I – deklice: 1. Andrea Partl (52,18); 2. Jasmin Kuess (1.02,15)
dečki: 1. Patrick Quantschnig (37,65); 2. Marcel Quantschnig (39,45);

OTROCI II – deklice: 1. Bianca Gentilini (37,91); 2. Nadja Kuess (41,24); 3. Christiane Schaunig (49,04)
dečki: 1. Michael Sablatnik (36,19); 2. Peter Stangl (41,20); 3. Luka Weiss (56,60);

ŠOLARKE I: 1. Isabell Sablatnik (37,37); 2. Eva Linder (44,35); 3. Martina Einspieler (51,65);

ŠOLARJI I: 1. Markus Maierhofer (35,78); 2. Markus Meschnig (43,45);

ŠOLARJI II: 1. Christian Köfer (35,69); 2. Patrick Doujak (37,02);

MLADINKE I: Brigitte Esel (34,58); 2. Andrea Kruschitz (36,36); 3. Sandra Hornböck (40,83);
MLADINKE II: 1. Tatjana Zablatnik (34,04); 2. Karin Kruschitz (36,48);

MOŠKI (SPLOŠNA): 1. Gusti Zablatnik (34,50); Hans Sablatnik (34,81); 3. Oswald Rust (36,74);

M. Š.

SMUČANJE

Užnik izpadel

V St. Moritzu, v Švici, je bil pretekli teden finale v superveleslalomu za evropski pokal. Danijel je bil zelo optimističen in zavedal se je, da bi mu samo uvrstitev med prve tri odprla pot v svetovni pokal. Zato se je spustil s polnim rizikom, v sredini proge pa je zaradi prevelike hitrosti zapeljal mimo vratnice in tako so bile sanje o izvrstni uvrstitvi pokopane. To je bil tudi prvi izpad na tekmovanjih v superveleslalomu v tej sezoni. V tej disciplini je Danijel kljub temu še vedno najboljši izmed vseh v avstrijskem B kadru. Zmagal je Stefan Eberharter pred Rainerjem Salzgeberjem. V četrtek pa bo v Les Arx, v Franciji, na sporedu finale v veleslalomu, kjer bo imel spet priložnost, da si nabere še nekaj točk. V petek in soboto pa se bo preselil na Predarlško. Tam bodo vozili tri FIS tekme. **M. Š.**

PRETEKLO nedeljo se je končalo SP nordijcev v Trondheimu. Vsi, ki smo sledili napetim tekmovanjem na televizijskih zaslonih, smo bili pričre neverjetnemu navdušenju Norvežanov. Po treh dneh prvenstva so prireditelji našli že toliko gledalcev kot so jih imeli alpski smučarji na celotnem prvenstvu v Sestrieru. Po končni bilanci je napete tekme ob dolgih tekaških stazah in skakalnicah spremljalo nad 800.000 gledalcev. Norvežani kot majhen in samozavesten narod so svetu ponovno pokazali,

KOMENTAR

Joško Wrolich

da so izredni športniki. Osvojili so 4 zlate, 4 srebrne in tri bronaste kolajne. Najuspešnejši tekmovalci je bil Björn Daehlie, ki je osvojil kar pet kolajn, med njimi 3 zlate. Skupno ima s svetovnih prvenstev že 23 kolajn in je najboljši smučarski tekač na svetu. Več kolajn si je priborila samo Rusija, saj je Jelena Vaelbe sama osvojila kar štiri zlate. Norvežani so na vseh

tekmovalnih poskrbeli za enkratno vzdušje. Dobil sem vtis, da bi morali tudi prihodnja svetovna prvenstva prirejati na Norveškem. Le kje drugje bi bilo mogoče, da bi gledalci z enakim navdušenjem spremljali tudi sotekmece domačih atletov? Norvežani so spet zadovoljni – kakor v Sestrieru,

Bilanca nordijskega svetovnega prvenstva

Avstrijci spet razočarani – kakor v Sestrieru. Osvojili smo samo dve bronasti kolajni. Tako naši skakalci kot tudi tekači prav na svetovnem prvenstvu niso bili v najboljši telesni in duševni formi. To ne more biti slučaj! Ponavljam še enkrat: velika škoda, da naša mladina v šoli ne more odkrivati lepote nordijskega športa. **■**

KOROŠKO ŠAHOVSKO PRVENSTVO

SŠZ/Carimpex I samo še točko za Bekštanom

Odločitev, kdo bo šel v podligo, bo izredno tesna – SŠK »Obir« Železna Kapla v 1. razredu na 2. mestu

Šahisti SŠZ/Carimpex I so v 3. kolu play off-tekmovanja za vstop v koroško podligo storili nadaljnji pomemben korak. V dvoboju s prvo ekipo iz Šentvida so preteklo soboto v Bilčovsu dosegli neodločen rezultat 4:4 in zaostajajo samo še točko za prvouvrščeno ekipo ASKÖ Bekštan II.

SŠZ/Carimpex I je zdaj skupaj z Bad Bleibergom na drugem mestu, v 4. kolu 12. aprila pa je nasprotnik slovenskih šahistov vodeči Bekštan II, ki je v 3. kolu doživel svoj prvi poraz (3,5:4,5 proti Bad Bleibergu). Ekipa prijateljev šaha iz Beljaka (Schachfreunde Villach) pa

je presenetljivo premagala Rapid Feffernitz s 4,5:3,5.

Točke za SŠZ/Carimpex so tokrat osvojili: Silvo Kovač, Arnold Hattenberger, mag. Gorazd Živkovič (po 1) ter Dunja in Aleksander Lukan (oba remi). Izgubili pa so dr. Jozi Amrusch, Avgust Vukanič in mag. Franc Rulitz. Na lestvici vodi Bekštan II s 14,5 točke pred SŠZ/Carimpex in BSG Bad Bleiberg (po 13,5 točke) ter Šentvidom (12 točk). Vse torej kaže, da bo odločitev, kateri dve ekipi bosta prihodnje jesen igrali v podligi, izredno tesna.

V 1. razredu vzhod pa so šahisti SŠK Obir iz Železne Kaple slavili pomembno zmago proti moštvo Pošte iz Celovca. Zmagali so 5,5:2,5 in se tako povzpeli na drugo mesto na lestvici. **I.L.**

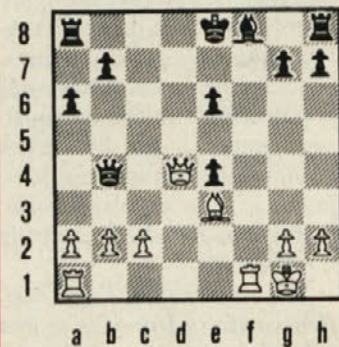
ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 66

Silvo Kovač

Fischer - Dely / Skoplje 1967

Nastala pozicija je pisana na kožo velikemu taktiku velemojstru Fischerju. Nerazvite črne figure, posebno še kralj sredi šahovnice, ponujajo be-

lemu, ki je na potezi, lep kombinacijski motiv. Po pravilni prvi potezi belega, se bo zmagoviti 'klobčič' kar sam hitro odvil!

Rešitev štev. 65

Že prvi skok belega skakača na polje d5 1.Sd5!! napoveduje črnemu žalosten konec! Na jemanje skakača pade črna dama, grozi pa tudi 2.Sc7 mat! Na umik črne dame 1...Da5 beli ponudi nov dar s potezo 2.Da3! in črni se je vdal! Na 2...Da3: 3.Sc7 mat!